

POSLOVNA I NEPOSLOVNA UPORABA ENERGENATA I ELEKTRIČNE ENERGIJE

- informativni dokument -

1. UVOD

Zakon o trošarinama („Narodne novine“, br. 22/2013 i 32/2013; u daljnjem tekstu: Zakon) u pogledu visine trošarine razlikuje poslovnu i neposlovnu uporabu određenih energenata i električne energije.

Tako je odredbom članka 84. Zakona propisana visina trošarine za:

- **prirodni plin** iz tarifnih oznaka KN 2711 11 00, 2711 21 00 i 2711 29 00 za grijanje za poslovnu i neposlovnu uporabu,
- **električnu energiju** iz tarifne oznake KN 2716 za poslovnu i neposlovnu uporabu, te
- **ugljen i koks** iz tarifnih oznaka KN 2701, 2702 i 2704 za poslovnu i neposlovnu uporabu (**za obje uporabe ugljena i koksa su, međutim, propisane identične visine trošarine**).

2. POSLOVNA UPORABA

Poslovnom uporabom smatra se uporaba energenata i električne energije od strane gospodarskih subjekata koji samostalno otpremaju robu ili usluge, neovisno o namjeni ili rezultatima te gospodarske djelatnosti (gospodarskim subjektom mogu se smatrati i pravne osobe koje u organizacijskom smislu predstavljaju samostalnu jedinicu koja je sposobna sama djelovati vlastitim sredstvima).

Pri tome se gospodarskom djelatnošću smatra svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja (npr. proizvodni pogoni, obrti, trgovine, shopping centri, ugostiteljski objekti, restorani, hoteli, odvjetnici i drugo).

Gospodarskom djelatnošću smatra se i iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda.

3. NEPOSLOVNA UPORABA

Neposlovna uporaba je uporaba od osoba koje se sukladno propisima o porezu na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) ne smatraju poreznim obveznicima, kao što su npr.:

- tijela državne vlasti i tijela državne uprave,
- tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave,

- druga tijela sa javnim ovlastima ako obavljaju poslove u okviru svog djelokruga ili ovlasti,
- komore,
- sindikati,
- političke stranke,
- obrazovne ustanove, vrtići, fakulteti i slično,
- zdravstvene ustanove,
- ustanove socijalne skrbi.
- pravosudna tijela.

Međutim, kod obavljanja takvih djelatnosti ili transakcija ta se tijela smatraju poreznim obveznicima u vezi s tim djelatnostima ili transakcijama, ako bi obavljanje tih djelatnosti, kao da nisu porezni obveznici, dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja.

Ako im je aktom Porezne uprave priznat status poreznog obveznika za određenu djelatnost, za svrhu utvrđivanja radi li se o poslovnoj uporabi krajnji je korisnik dužan dostaviti akt Porezne uprave trošarinskom obvezniku.

4. RAZVRSTAVANJE KRAJNIH KUPACA I KRAJNJIH KORISNIKA PREMA KRITERIJU POSLOVNE I NEPOSLOVNE UPORABE

Dužnost je trošarinskog obveznika da krajnje kupce i krajnje korisnike (odnosno vlastitu potrošnju i konačnu potrošnju) razvrsta prema kriteriju poslovne i neposlovne uporabe.

Trošarinski obveznik krajnje kupce i krajnje korisnike razvrstava u korisnike za neposlovnu uporabu prirodnog plina, električne energije, odnosno krutih goriva ako ne može utvrditi ispunjavanje uvjeta za poslovnu uporabu.

5. UVJETI ZA RAZVRSTAVANJE KRAJNIH KUPACA I KRAJNJIH KORISNIKA U POSLOVNU UPORABU

Trošarinski obveznik krajnje kupce i krajnje korisnike razvrstava u korisnike za poslovnu uporabu ako je ta osoba obveznik PDV-a, što trošarinski obveznik, između ostaloga, može utvrditi:

- provjerom putem Aplikacije za provjeru obveznika u sustavu PDV-a Informacijskog sustava Porezne uprave.¹

U svakom slučaju te ako ne postoji mogućnost provjere putem gore naznačene aplikacija (npr. ako se radi o malim poreznim obveznicima u smislu Zakona o PDV-u) u svrhu dokazivanja poslovne uporabe gospodarski subjekt može trošarinskom obvezniku podnijeti pisanu izjavu i priložiti sve isprave kojima dokazuje svoj pravni status i okolnost da je obveznik PDV-a, npr.:

---

¹ Dostupno na Internetskim stranicama Porezne uprave (www.porezna-uprava.hr) na linku: <http://pdv-reg.porezna-uprava.hr/RpoProvjeriObveznikaPdvWeb/home>

- izvadak iz sudskog, obrtnog, odnosno registra poslovnih subjekata koji vodi Državni zavod za statistiku na temelju NKD-a, odnosno
- za pripadnike slobodnih zanimanja (primjerice, odvjetnici i odvjetnička društva, liječnici i ljekarnici u privatnoj praksi) izvadak iz odgovarajućeg službenog upisnika ili službene evidencije koju vodi nadležno tijelo, te
- potvrda ili drugi akt Porezne uprave o statusu obveznika PDV-a.

U slučaju pripadnika slobodnih zanimanja za koje se o njihovom pravnom statusu u trenutku obračunavanja trošarine ne vodi službeni upisnik ili službena evidencija, ti pripadnici slobodnih zanimanja dužni su priložiti sve isprave koje se odnose na njihov pravni status i prihode.

Ako gospodarski subjekt prestane obavljati gospodarsku djelatnost ili nad njime bude provedena statusna promjena dužan je u roku od 8 dana od prestanka djelatnosti, odnosno od provedene statusne promjene o tome pisano obavijestiti trošarinskog obveznika.

6. MJEŠTOVITA – POSLOVNA I NEPOSLOVNA UPORABA

Ako gospodarski subjekt trošarinski proizvod koristi i za poslovnu i za neposlovnu uporabu, trošarinski proizvod će se oporezovati razmjerno svakom načinu uporabe.

Ako je pri tome poslovna ili neposlovna uporaba beznačajna može se smatrati da poslovna, odnosno neposlovna uporaba ne postoji, s time da se beznačajnom poslovnom, odnosno neposlovnom uporabom smatra uporaba koja iznosi do 10% obračunane uporabe.

Smatra se da se trošarinski proizvod u cijelosti koristi za poslovnu uporabu ako se u sklopu poslovanja gospodarskog subjekta ti proizvodi koriste za obavljanje i određenih pomoćnih i/ili popratnih djelatnosti koje same po sebi nužno ne upućuju na zaključak da bi se radilo o poslovnoj uporabi, npr. za potrebe kantine ili dječjeg vrtića u sklopu poduzeća i slično.

Također, smatra se da se trošarinski proizvod u cijelosti koristi za poslovnu uporabu ako se, primjerice, korištenje odnosi na sve proizvodne, uredske, administrativne i druge funkcionalno povezane procese krajnjeg korisnika.

Kod beznačajne poslovne odnosno neposlovne uporabe, ista ulazi u ukupni mjesečni obračun, kao i većinska uporaba.